

EDITORIAL

Kundenaron an hulga han balaud militar ngan suportahan an ertestorya pankamurayawan

IGINPAHAYAG HINI NGA urhi han 8th Infantry Division-Philippine Army nga gin-aaghat hini hi Rodrigo Duterte nga magdeklara han balaud militar ha Samar agud atuhan an ginhihimo nga “terorista nga aktibidad” han Bagong Hukbong Bayan. Ginpanawagan ini nira samtang gin-aandam han National Democratic Front of the Philippines ngan Gubyrno han Republika han Pilipinas an posibilidad nga magpapadayon an ertestorya pankamurayawan.

Kun sugad, ginsasabotahe han militar an mga paningkamot han magkalin-lain nga sektor nga igpadayon an ertestorya pankamurayawan. Karuyag la han 8th ID an lus-ay militar nga solusyon ngan nadiri nga talakayon an mga problema han katilingban nga mga gamot nga hinungdan han gerra sibil. Antes hini nga sitwasyon, naungbaw na ngani ha Samar an usa nga diri-deklarado nga balaud militar. Tikang ini han ipagawas ni Duterte an Memorandum Order 32, nga nagdeklara ha Samar komo “prayoridad nga erya” ha programa nga kontra-insurhensiya, ngan an Executive Order 70 nga nagtutumuyo nga pagiuson an sibilyan nga gubyrno para ha kontra-insurhensiya.

Lugod, an katawhan an tinuod nga nag-aantos. Kalakip an mga ordinaryo

nga sibilyan ha listahan han mga “terorista” nga karuyag puypuyon han 8th ID. Target han kasundaluhan an mga parag-uma, mga kabatan-unan ngan estudyante, mga lokal nga upisyal ngan empleyado han gubyrno, mga aktibista, ngan mga kaapi han mga progresibo nga organisasyon nga ginpapanawagan an mga demokratiko nga demanda han katawhan. Ini nga madugo nga rekord han militar an nagpapanhimuwa ha pagsaad han 8th ID nga waray mahitatabo nga panalapas ha tawhanon nga katungod han pagkadeklara han balaud militar. Ha kamatuoran, pahihilawigon la han balaud militar an mga pangabuso ngan pan-gigipit.

Ginbubuksas han 8th ID nga kontra an militar ha pagtalakay ha mga araba han katawhan ngan an pagkab-ot han kamurayawan. Kundi, nagtitikakusog an tingog han katawhan nga nangangalas ha grabe nga pag-awat han kinabuhi ilarum han hul-os nga gerra han rehimen Duterte. Naguliat an katawhan

para ha makatadungan ngan panmaihaan nga kamurayawan. Kinahanglan pamatian han militar ngan rehimen Duterte an tingog han katawhan para ha mga pankatilingban ngan pan-ekonomiya nga reporma ngan an pagsolbar han gamot nga hinungdan han gerra sibil. ■

6 nga kaswalti han PNP kontra ha BHB ha Borongan

TULO NGA PULIS an patay ngan tulo pa an samaran ha ambus han Sergio Lobina Command (SLC o BHB-Eastern Samar) kontra ha mga elemento han Philippine National Police-Regional Public Safety Battalion (PNP-RPSB) ha Brgy. Libuton, Borongan City hadton Disyembre 13, dapit alas-3 han kulop.

Ginpabuthan han usa nga yunit han BHB-SLC an patrol car han mga elemento han PNP-RPSB, kun diin usa nga pulis an namatay dayon ngan lima nga iba pa an nasamaran. Duha dinhi an namatay ha hospital. Talwas naman nga nakaatras an mga Pula nga mangaraway kahuman han pito kaminutos nga bubtohay. Nakuha liwat han mga Pula nga mangaraway an usa nga riple nga M-16, usa nga riple nga M-4, usa nga 9mm Taurus nga pistola, usa nga *commercial drone*, usa nga *backpack*, usa nga *powerbank*, ngan usa nga *smartphone*.

Ginpanhimuwa liwat han BHB-SLC nga may mga sibilyan nga nahibang tungod ha nasering nga ambus. Ha usa nga pahayag, ginsering han SLC nga may lain la nga aksidente han traysikol ngan *van*. Sigon ha usa nga biktima nga pasahero, hirayo pa hira hin bumati hira han bubto ngan waray ngani hira kumita han aktwal nga aragway.

Paramilitar ha Matuguinao, ginsirutan. Usa nga kaapi han grupo nga paramilitar nga responsable ha

"Paramilitar..." sundan ha paypay 2

BALITA

Padayon nga panmatay ngan panharas

USA NGA TRESURERO ha barangay ngan iya asawa an pinakaurhi nga mga nahisumat nga biktima han ekstrahudisyal nga pagpatay ha mga upisyal han barangay ha Eastern Visayas. Samtang, nagpapadayon naman an ilegal nga pangaresto ngan panharas ha mga parag-uma ha kabaryuhan han Samar ngan Leyte.

Ginpatay han mga waray makilali nga tawo hira Chiquito Arandia ngan Aileen Torcido, mga residente han Poblacion 3, Silvino Lobos, Northern Samar, hadton Oktubre 10 samtang sakay han ira motorskilo tikang ha bungto ngadto ha ira balay. Usa hi Arandia ha 11 nga upisyal han barangay nga ginpatay tikang han pagdeklara han Memorandum Order 32 hadton Nobyembre 2018.

Pagsikmit. Ilegal nga ginaresto han mga elemento han 63rd IB hi Christian Mabag, 20, ha iya balay ha Sityo Bagti, Brgy. Mabini, Basey, Eastern Samar hadton Disyembre 10, ha mismo nga petsa han komemorasyon

han Internasyunal nga Adlaw han Tawhanon nga Katungod. Tigda nga ginaresto ngan gininterogar hi Mabag han mga sundalo ngan kapulisan ha luyo nga waray hira ginpakita nga mandamyento de aresto. Nahitabo an pandakop samtang naebakwet an maabot 96 nga pamilya han nasering nga baryo tungod han pananarhug han mga pwera han estado ha ira lugar.

Pan-ngawat ngan pagrekisa. Duha nga parag-uma an ginrekisa an balay ngan ginkawatan han mga elemento han 93rd IB samtang nag-ooperasyon hira giutan han mga baryo han Canhandugan ngan Rubas ha Jaro, Leyte hadton Disyembre 11-12.

Ginsakob ngan gin-ukyan han mga sundalo an mga balay ha uma nira Ronnie Agres Fallorina ngan ni Ladislao Agres, mga residente han Brgy. Canhandugan. Ginrekisa an mga propyedad ni Fallorina ngan ginkawat an iya mga paklawan, sanggot, sundang ngan pamaboy. Ginlabog liwat an iya kaldero ngan bado, ngan gin-gabot an iya mga tanum nga kamote ngan ginkuha an mga unod hini. Ginluhan pa an ilarum han balay ni Fallorina agud himuon nga *foxhole*. Samtang, ginrekisa liwat an balay ni Agres ngan ginkuhaan han mga bala para ha pamaboy.

Grabe an kangalas han mga parag-uma tungod hini nga pangabuso han 93rd IB. Ginpoproblema na liwat nira an pamiling han mga higamit ha pagpakabuhi ngan an utro nira nga pagtanum kahuman ini hibangon han mga nag-ooperasyon nga sundalo. ■

Gatus-gatos, nagprotesta ha Adlaw han Tawhanon nga Katungod

HAROS 500 KATAWO tikang ha magkalain-lain nga lugar ha Eastern Visayas an durungan nga nagprotesta kontra ha pasismo han rehimen Duterte hadton Disyembre 10, komemorasyon han Internasyunal nga Adlaw han Tawhanon nga Katungod. Ha luyo ini han mga panalinguha han estado nga ulangon ngan bungkagon an mga panmasa nga protesta hini nga adlaw, sugad han ginsumat nga memorandum nga iginpalusad han PNP-Region 8.

Nagtirok an masobra 300 katawo ha syudad han Tacloban ngan manilampuson nga nailansar an ira aktibidad. Antes hini, tulo kabeses nga ginulang an mga delegado tikang ha Samar ha Brgy. Buray, Paranas, ha Brgy. Canticum, Calbiga ngan ha San Juanico Bridge. Pira nga delegado liwat an waray na makagawas ha ira mga baryo tungod kay ginpugngan na hira han mga sundalo antes pa an adlaw han protesta. Waray naman makatambong an pira nga delegado tikang ha Ormoc, Albuera ngan Kananga ha Leyte, tungod ha pagpatawag ha mga kaapi han 4Ps para

ha usa nga katitirok ha pareho nga adlaw.

Ha Catarman City, ginpan-agaw han kapulisan an mga plakard ngan istrimer han 130 nga nagprotesta ha atubangan han merkado ha poblasyon. Gintarhug pa an mga delegado nga bobombahan hira han tubig han mga bumbero kun diri nira ihuhunong an programa. Napiritan lugod hira nga bumalhin ha Freedom Park agud igpadayon an paggios. Nagpatukar liwat an AFP hin makusog agud diri mabatian an mga pahayag han mga tagapagayakan. ■

"Paramilitar...", tikang ha paypay 1

mga ekstrahudisyal nga panmatay an ginsirutan han Arnulfo Ortiz Command han BHB ha Brgy. Inubod, Matuguinao, Western Samar hadton Nobyembre 20 dapit alas-3 han kulop.

Subay ha desisyon han husgado han katawhan, ginpatukan han sirotkamatayon hi Dennis Diaz, usa nga hadto anay kaapi han BHB kundi nagin hul-os nga ahente-militar kahuman sumurender komo kaapi han grupo nga "Hapa-hapa" o "Dos." Lanong nga parupanmatay an nasering nga grupo. Naserbe liwat ini komo *death squad* ni Aran Boller, militarista ngan ahente-militar nga meyor han nasering nga bungto. ■

